

Stranje, znamenja po okolici.

1

Znamenje ob koncu smodnišnice. Zidana stavba s križnim svodom, spredaj sloni na dveh štirioglatih slopih. Notri lesen kip sv. Jožefa z Jezusom na levi roki. Stojšč. Novo polihrom. l. pol. 18. stol.

Znamenje ob cesti pri hiši št. 14. - Moderno, s kipom žal. M. b. in napisom: "O vi vsi, ki mimo greste, ~~po~~ po potu, pomislite in glejte, če je kaka bolečina, kakor bolečina moja. žal. pes. 1, 12.

Znamenja ob potu, ki gre na levi ceste paralelno v Stranje. - Kapelica z zaključeno zadnjo stranjo, spredaj 2 stebra, potlačeni loki. Primitivna slikana, a ne brez dekorativne kvalitete. Notri Kristus na Križu z Marijo, Janezom in Magdaleno, v trikotu sv. Martin, na desni strani sv. Anton Pad., na levi svetnica mučenica.

Znamenje v skupini hiš, prečno se prične s cerkvenemu griču. Ima plitvo kupolo, v kateri je sv. Duh. Sloni spredaj na dveh slopih. Slikarija skrajno primitivna, rekoče vpliv na ornamentiko, rumena in rdeča barva, malo zelene in črna. Notri križanje z dvema angelčkoma, spredaj Longin in še ena postava. V kamni sledenju sv. Martin, spodaj 2 ženski svetnici, zaprti. Na straneh zunanji angelčki z Jezusovim monogramom. Dekorativno učinkovito.

Kapelica pred vasjo, na severu cerkve. Tip isti kot ostalih, spredaj 2 stebra. Primitivne slike. Na svodu prebodeno srce, obdano z vencem cvetlic.

Notri Brezmadežna, svetnik mučenik z levom ob nogi, drugi v meniški kuti z opatjo palico v roki in kelihom v desni, iz katerega gleda kača /benedikt/. Letnica 1867. Na slemenu krenanje Marije, zunaj na desni sv. Florjan, na levi sv. Andrej.

Kapelica v bližini gostilne Bodlaj. - Tradicionalni tip s stebri spredaj. streha korenasta. Notri votlina in moderen kip Brezmadežne.

Stele, XXVII, 27 9.10.24.

88

Znamenje pri katerem^{ena} se odcepi od ceste pot k sv. Primožu ima zadaj napis 3.6.1899.

Stele, XXXIII, 29.5.1925, str.1.

Slika znamenja - kapelica z odprto arkado na stebrih in učinkovito kmečko dekorativno slikarijo.

Il.Slov.1929, I.V, št.27, str.212.

1749 - 1894. Znamenje ob razpotju, zadaj napis: 3/VI 1999.

Stele, XXV, 21.11.1924, str. 62.

Znamenje pod cerkvijo - istega tipa kot ostali o.oli stranj, spredaj stebri, na menzi kip Srca Jezusevega, ob straneh sliki sv. Antona in sv. Martina /podoba: Slikal Franjo Zabavnik Šmerca 1905/ zelo slabe. V timpanu sv. Trojica.

Cerkev - zidana 1834, posvečena po A. J. Wolfu /listina v zakristiji/. Ob glavnem vhodu star kropilnik z letnice 1623. Prižnica iz l. 1841.

Prezb. ima plitve lunete na ogle, kolikor je podlage. Ladja ima tona s sosvodnicami in pasovi. Stebri so prislonjeni k steni tako da izgleda, da je pozneje obokana. Barve zelenkaste, pasovi in vilestri beli. ~~xxxxxxxxxxxx~~ Okna v prezbitteriju tri pravokotna razen v zadnji stranici in v južni steni, kjer je vhod v zakristijo. V ladji v vsaki steni po tri pravokotna okna. Slavolok polkrožen. Tlak iz kamna, v prezbitteriju pravokotne bele in črne plošče, ~~xxxxxxxx~~ Ker na dveh stebrih /kamen/ zavzema celo prvo pelo. Vrata v zakristijo pravokotna, kamen. Zakristija pravokotna s tona in s sosvodnicami, ki se stikajo.

Nebo z 2 angeloma, ki molita sv. Rešnje telo - M. K. /Koželj/ 1878. V Zakristiji en kovinski relikviarij v obliki monštrance s pozno rokoko ornamentiko iz zač. 19. stol. Listina odnešena.

Nad zakristijo še en prostor, dvodelna omara v njem - l. pol. 18. stol. podobna kot v Zakalu. Naraven les, črni vložki.

Oprava cerkve: Z vel obarjem slika Brezmadežne s podpisom M. Koželj

pinxit 1864. V zakristiji križ, katerega zadnji del se da sneti relikviarij. Končuje v trilistih, na katerih so sevdo dragi kamni. Kristusovo telo v lite /?/. Noga šestdelna, v polkrogu posamezni deli ornametirani z motivom žarkov, nato na zveznem delu med dvema vencema napis MARIA AVE. Nodus ima karakter renesančne debline. Na nogi spodaj Raspev monogram 1732 STAIN.

Vel. oltar lesen tip 2. pol. 18. stol., mogoče iz 19. stol. Slika sv. Benedikta Koželjevo delo ca. 1909. Tabernakelj novejši. Prižnica precej preprosta. Zgoraj: Dobri pastir in dva vasi iz konca 18. stol. Kamnita obhajilna miza iz novejšega doba.

Severni oltar s kipom šal. M. b. istega tipa kot veliki oltar. Južni s kipom sv. Martine njegov dvojnik.

Križev pot po Führichu M. Koželj pinxit 1867. Lepa viseča luč, tolčena pločevina, začetek 19. stol. Lesena org. omara z zapoznelimi rokoko motivi ima spredaj tablo z napisom: SUB RECTORE DOMINO BLASIO LIPPOVITZ ZFIUS PAROCHIANORUM EXTRUXIT 1838.

Krstni kamen pod korom iz srede 19. stol. s skupino krsta v Jordanu.

Zvonik brez podstavka ima gotski zaokrožen prirezan portal, štiri stopnice vodijo k njemu. Zvonik nerazčlenjen, velike polkrožne line. Streha baročna. Portal v cerkev ima trikotno sleme, nad tem polkrožno okno in eno o-

Stranje, cerkev *sv. Benedikta*

kroglo lino. Prezbitერიj ima pristrešen podstavek. Barva cerkve zunaj zelena kasta. Streha iz skalc enotna.

V zvoniku 2 novain en star zvon. Manjši: reljefi Križanja, žal. M. b., sv. Jožef in napis v okviru: Max Samassa Labaci No. 3175 - 1905. Napis spodaj ob robu, zgoraj ornamentika urevija, joče se strte. ~~IK~~ Napis: Sveta Marija Mati božja, prasi za nas zdaj in ob naši smrtni uri. - Glejte križ Gospodov blišči, ~~pomoč~~ preč od nas sovražne moči.

Srednji zvon zgoraj ornamentika s festoni in leverjevimi vencem. Reljefi: sv. Benedikt, sv. Anton, Srce Jezusovo. Napis: Strojne tovarne in livarne Ljubljana, št. 656 - 1923. Napis spodaj: Sv. Benedikt in sv. Anton prosita za nas. - Presvet Srce Jezusovo usmili se nas.

Veliki zvon: ~~z/angl~~ festoni z angelskimi glavicami. Reljefi Križanje, sv. Družina, sv. Benedikt. Napis: Sv. Družina, tvojemu varstvu se izročimo - Sv. Benedikt prasi za nas. - Strojne tovarne in livarne Ljubljana, št. 655, 1923.

1910 prenovljen zid in prebeljen. 1892 nova menštranca. 1893 tabernakelj, 1903 ciborij. Stele, XXVII, 9. 10. 24.

Slika zunanjščine c.

Il. Slov. 1931, L. VII, št. 23, str. 186.

Pergamentna listina v kamniškem farnem arhivu, o posvetitvi oltarjev. Glej Kamnik - farni arhiv, list.2. Pergament št.8.

Stele, XIII, 3-9-1922, str.1-35.

Listina v kamniškem farnem arhivu št.13.....: S.^Benedicti Abbatis in Strain quae.....spectasse ad Benedictinos.....a quibus.. fundata putat.....Habet turrim cum 2 campanis(Na robu.Vid.de hoc. 3.C.pag.30 A^o 1499 die 31.Mai consecrata est ecclesia..... chorus cum majori altari et laterali a sinistris intrantium.)Altaria 3: 1.s.Benedicti evang. S.Hermagorae et Fortunati epis S.^{ar}ci evangelista in cuius feste.....legit^r missa extra eccliam in altari ligneo.

Stele, XIII, 3-9-1922, str.15.

Kamnik - farni arhiv. Listina št.26.Str. 227. Consecratio Chori, Altari^m maioris et lateralis Ecclae Sti Benedicti in Strain. 1449. Glej pod 8.

Stele XIII, 3-9-1922, str. 1-35.

Cerkev amenja zapis 1.1526.

A.Koblar:Kranjske cerkvene dragecenosti 1.1526., IMKV., 1895, str.145.